

לחנימא פרמיזא

רמזים, ציצים ופרחים, המעטרים את הלימוד השבועי

אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן?
בהגדה של פסח נאמר, כי יש להשיב על שאלת ה'בן החכם' את הדין האמור במתניתין. וכלשון ההגדה: "ואף אתה אמור לו כהלכות הפסח, אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן". ויש להבין, מדוע יש ללמד את ה'בן החכם' דייקא הלכה זו. ונביא על כך מביאורי רבותיה"ק:
א. כ"ק **מרון מהר"ש** ז"ל ע ביאר, שהכוונה אינה שצריך ללמדו אך ורק הלכה זו, אלא שצריך ללמדו את כל הלכות הפסח, מההלכה הראשונה עד ההלכה האחרונה – שהיא: "אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן", ורק אחר שילמדו עמו את כל ההלכות, יוכל ה'בן החכם' להבין 'מה העדות והחוקים והמשפטים אשר ציוה ה' אותנו, ולקבל תשובה ברורה על שאלתו.
ב. כ"ק **מרון מהר"ד** ז"ל ע תירץ, שאכן לא צריך ללמדו עמו הלכה זו, אלא כוונת ההגדה היא, שיש לענות לו תשובה ברורה ונעימה כל כך, שטעמה הערב ישאר בפיו לזמן רב, כפי שטעם האפיקומן צריך להשאיר בפיו האדם כל הלילה.
וזוהי הכוונה: "אמור לו" תשובה בהירה שתשאר בקרבו זמן רב, וכמו שכתוב ב"הלכות הפסח" ש"אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן" – כדי שטעם האפיקומן ישאר בפיו...
ג. כ"ק **מרון אדמו"ר שליט"א** ביאר (בלה"ס תשל"א), בהקדם דברי הרמב"ם בפירושו על המשנה (מכות פ"ג מ"ט"ז) "דצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות". כי לכאורה קשה, שאם רצה הקב"ה לזכותנו, מן הנכון היה **שימעט** במצוות, שכך היא נקל להשגה. ותירץ הרמב"ם, כי הקב"ה הרבה לנו תורה ומצוות, מפני ש"מעקרי האמונה בתורה, כי כשיקיים אדם מצוה מתר"ג מצות כראוי וכהוגן ולא ישתף עמה כוונה מכוונת העולם בשום פנים, אלא שיעשה אותה לשמה מאהבה כמו שביארתי לך, הנה זכה בה לחיי העולם הבא. ועל זה אמר רבי חנניא, כי המצוות, בהיותם הרבה, אי אפשר שלא יעשה אדם בחייו אחת מהם על מתכונתה ושלמותה, ובעשותו אותה המצוה תחיה נפשו באותו מעשה...".
כלומר: רבי התורה והמצוות הוא לטובתנו, שבכך וודאי לא ימלט אדם מלעשות במשך כל ימי חייו לכל הפחות מצוה אחת בשלימות הכוונה לשמה, ובכך יזכה לחיי נצח.
ובזה יש לבאר, ששאלת החכם היא מדוע מרבים בליל הסדר במנהגים רבים שעניינם הוא לקיים מצוות סיפור יציאת מצרים (שכן הרבה מענייני ליל הסדר הוא בכדי לעורר את תמיחת הנביא שישאלו, ובכך יוכלו לקיים מצוות סיפור יציאת מצרים). ועל כך משיבים לו ומזכירים את איסור האכילה אחר אפיקומן, שענייניו הוא כדי שלא יאבד טעם המצה וישאר בפיו. ובכך מכוונים לרמז לו, שלכן מרבים כל כך בעניינים שונים סביב מצוות סיפור יציאת מצרים, כדי שבכך ישאר היטב בפיו לכל הפחות אחד מעניינים אלו, על ידי כך שיקימו בשלימות הראויה...

רבי שמלאי איקלע לפדיון הבן...
ב"בן יהודיע" מבאר פשר הנידון בדיני 'פדיון הבן' בסיום מכילתין, וז"ל: "נראה לרמז בס"ד, דנקיט מסדר הגמרא דין הפדיון בסוף מסכתא זו – הנקראת 'פסחים' ע"ש שפסח ה' והציל את אבותינו ופדה אותם ממצרים, שגם ענין זה נקרא 'פדיון הבן', דחביבין ישראל שנקראו **בנים** למקום, שנאמר: 'בנים אתם לה' אלקיכם'..."

לחידודא
חידושים וחידושים על הלימוד השבועי

מדוע אין מברכים 'שהחיינו' בעת סיום מסכת?

בסוגיין (קכ"א ע"ב) דנה הגמ' בדין ברכת 'שהחיינו' בעת קיום מצות 'פדיון הבן', אם על אבי הבן לברכה או שמא הכהן הפודה הוא זה שמברך. למסקנא מכריעה הגמ' כי אבי הבן מברך. בעמדנו עתה בזמן שמחמתנו ובזמן מתן תורתנו, כאשר אלפי אנ"ש ברחבי תבל חוגגים את סיום מסכת פסחים והתחלת מסכת ראש השנה, נעלה ונבוא לדון בנידון המדובר בספרי האחרונים, מדוע אין מברכים ברכת 'שהחיינו' בעת שזוכה אדם לברך על המוגמר בסיום לימוד מסכת, שהלא בעת ה'סיום' מתעוררים באדם רגשי שמחה עזים, ומדוע אפוא לא יברך 'שהחיינו' וקימנו והגיענו לזמן הזה? ומצינו בזה כמה ביאורים ותירוצים:
א. בספר 'הדר יצחק' (סי' ס"ב), בהקדם דברי ה'חיות יאיר' (סי' ר"ה) שהשיב במענה לאדם שקם ממיטת חוליו ועמד להניח תפילין אחר כחודש ימים שנבצר מאתו לקיים מצווה זו, ונפשו בשאלתו אי יכול לברך ברכת 'שהחיינו' בעת שתבוא לידו ויקיימנה.
לאחר משא ומתן ארוך הסיק ה'חיות יאיר' בתשובתו, כי "אפילו לא הניח מעולם תפילין – אין לברך כלל שהחיינו **כיון דאינה מצוה דאתי מזמן לזמן, רק רגילה ותדירה וכל העולם מקיימים מצוה זו**, אין מקום לברכת שהחיינו. ובהכאזי גוונא הוריתי על סיום ספר, ונישואין בנו, ולדת נכדו הראשון" עכ"ל.
עפ"י דבריו כתב ב'הדר יצחק', שהוא הדין לכאורה גם בסיום מסכת, שלכן אין מברכין עליה ברכת שהחיינו, כיון דלא הוי מצוה הבאה מזמן לזמן, ואדרבה – היא מצוה רגילה ותדירה ובכל עת ישנם לומדי תורה הזוכים לסיים מסכתות, ובהכ"ז הלא אין מברכים.
ב. בשו"ת 'פני מבין' (סי' קפ"ז) מובאת שאלתו של תלמיד חכם אחד שזכה לסיים את כל הש"ס, ורצה לדעת אי שפיר יכול לברך ברכת שהחיינו. והשיב לו ה'פני מבין' שאין לברך, כיון "דלא מצוה זו" שהחיינו רק **בתחילת המצוה** – בעת שעושה המצוה, **אבל לא לאחר שגמר המצוה**. והרי לאחר שסיים הש"ס – כבר גמר סיום הש"ס" עכ"ל.
ג. בספר 'דף על הדף' (הדורן על מס' פסחים) מביא תירוץ בדרך אגדה. כי הנה, יש מהפוסקים הסוברים שאין לברך 'שהחיינו' בעת ברית מילה, זאת משום 'צערא דינוקא' (ע"י בית יוסף יו"ד סי' רסה). והלא, בעת סיום מסכת, למרות השמחה הגדולה של הלומד על שזכה לסיים את המסכת, מהול בכך גם נימה של צער על המסכתות שעדיין לא הספיק ללמוד, כי הרי 'יש לו מנה' – רוצה מאתים' אמרו חז"ל, וככל שהאדם זוכה ללמוד ולסיים – גובר צמאנו ללימוד התורה והולך, ועל כן אי אפשר לברך 'שהחיינו' בעת סיום המסכת...
בשולי הדברים נביא מה שכתב ה'כתב סופר' בתשובה (יו"ד סי' קמח), כשהוא מזכיר בין הדברים שעשה **סיום על מסכת פסחים** ביום הולדתו החמישים, כדי להודות להש"ת 'על שהחיינו וקיימנו לזמן הזה', וז"ל: "הנה ברך לקחתי ליום מולדתי א' דר"ח אדר, שהגעתי בעזה"ל לשנת חמישים, **והודיתי להש"ת ברבים על שהחיינו וקיימנו לזמן הזה**, וברוך ית"ש הנותן ליעף כח ללמוד וללמד, כן יעזורי למען שמו ותורתו... **ועשיתי בינם ההוא זה היום עשה ה' לי סיום למסכת פסחים**...".
אמנם, כבר דייק בשו"ת א' פרקטא דעניא (ח"א סי' קכג) מלשונו של ה'כתב סופר', ש"מדכתב ה'הודיתי' ולא כתב **'וברכתי'**, נראה ודאי דלא על 'ברכת שהחיינו' ממש כוון, אלא רצונו לומר שהודה ברבים להש"ת על תוכן הברכה...".

לסיכומה של מסכתא...

האור האיר לפני **כארבעה עשר** חודשים, כאשר אלפים מאנ"ש התחילו בלימוד מסכת פסחים במסגרת 'אהבת תורה', אותה למדו **כל שעה** אפשרית מהיממה – ביום ובלילה, ערב ובוקר וצהרים. מגוון אפשרויות ניתנו ללימוד: חברותות, שיעורים, סיכומים, עלונים, כשעל כל הלימודים **האלו, עוברין** כל הלומדים לפחות ארבעה פעמים, עד שבסוף החודש מגיעים מוכנים **למקום שנהגו** לערוך בו את המבחנים. תחושות המיציג העצמי והסיפוק **התמידי** שיש ללומדים, **אלו דברים** שאי אפשר לתאר בכלל, **כיצד** הבית כולו מתרומם ומתעלה... ויש להעלות על נס את הגבאים החשובים בכל רחבי תבל, השוקדים לסייע ללומדים בכל עת, וגם בזמנים שהכל ישבו ב'מסגר' בבית עם **האשה** והילדים מבלי יכולת לצאת ולבוא, בכל זאת, **מי שהיה** צריך עזר וסיוע – מיד קיבל זאת, כאשר המבחנים והסיכומים, העלונים והקונטרסים הגיעו עד לפתח הבית, וכל זאת חרף הזמן המורכב של **ערבי פסחים**! וכל כך למה? כדי שלומדי **אהבת תורה** יוכלו להמשיך בשגרת הלימודים ולהחדיר בתוך ביתם את אור התורה. אשרינו!

חסל סידור פסחים
מוגש לקראת הגיגת סיום מסכת פסחים כמסגרת חברת 'אהבת תורה'

לספר סיפור שבועי נמעלות התורה, אהבתה ושקידתה

"א גרויסע סגולה אויף גוטע קינדער!"

הדבר התרחש לפני כשנה, ביום רביעי פרשת קורח, כ"ג בסיון תשע"ט, נכנסו גבאי "אהבת תורה" בעיר בני ברק אל הקודש פנימה, ומסרו לפני כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א דו"ח מפורט על פעילות החברה בעיר ב"ב. בין הדברים שאלו הגבאים את פי הקודש, מה למסור ללומדי "אהבת תורה". נענה מרן שליט"א ואמר בלשון קדשו: "וואס איז דא צוזאגן... ס'איז אזא גרויסע שמחה!". לאחר מכן הוסיף מרן שליט"א ואמר את הדיבורים המרטיטים דלקמן: **"ס'איז א גרויסע סגולה אויף גוטע קינדער, וכל הנחת"** ---

לא 'בדרך רמז' ולא בדרך אפשר, אלא במילים פשוטות וברורות שאין כמוהם, זכינו לשמוע מפי הקודש כי הלימוד הנעלה של "אהבת תורה" מסוגל - ולא סתם 'מסוגל', אלא "א גרויסע סגולה" - לזכות ל'גוטע קינדער, וכל הנחת! אשרינו מה טוב חלקינו!

בעמדנו עתה בזמן הנעלה והמרגש של "סיום מסכת פסחים והתחלת מסכת ראש השנה", כאשר מאות רבות של אנשי שלומינו בכל רחבי תבל מצטרפים בשמחה מרובה ובלב ונפש חפצים

אל אלפי הלומדים הוותיקים אשר כולם כאחד יתחילו אי"ה ביום ראשון הקרוב בלימוד המשנה "ארבעה ראשי שנים הם", אמרנו להזכיר לציבור הקדוש את הסגולה הנפלאה שמסר לנו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ובעת הזאת לנצל את ההזדמנות ולצאת בקריאה של חביבה אל כל אלו שעדיין לא הגיעו לידי החלטה: זה הזמן המתאים! אל תהססו ואל תתלבטו יותר! קפצו קעת על הרכבת העומדת לצאת מהתחנה כבר ביום ראשון הקרוב, ובכך תזכו גם אתם לחוש את טעמה המתוק והערב של "אהבת תורה!"

בהקשר למובא לעיל מדברי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שלימוד "אהבת תורה" מסוגל ל'גוטע קינדער' ולנחת דקדושה, נביא בזה עובדא מופלאה שארעה אצל כ"ק מרן מהר"י ז"ע, שאמר דיבורים דומים לכך.

וכה סיפר הגאון הצדיק רבי אברהם יעקב הורוויץ זצ"ל - אב"ד פרובינא, מגדולי רבני חסידי בעלזא (כפי שמובא ב'הקדמה מן המחבר' לשו"ת "צור יעקב" ח"ב):

גבאי 'אהבת תורה ב"ב' בקודש פנימה בשנה שעל"ט

פעם נכנס חסיד אחד אל כ"ק מרן מהר"י ז"ע ותינה בפניו את צערו כי רב על כך שלבניו הצעירים אין כל חשק ללימוד התורה ואינם רואים ברכה בלימודם, זאת למרות ששכר במיוחד עבורם מלמד דרדקי מעולה, תלמיד חכם וירא שמים, שמתאמץ ללמדם כראוי, והוא ממש אובד עצות.

שאל אותו מרן מהר"י: "האם אתה קובע עתים ללימוד התורה דבר יום ביומו?". נענה האיש במבוכה, שמחמת טרדותיו המרובים בענייני פרנסה אינו מוצא זמן להתפנות מעסקיו מדי יום ללימוד התורה...

אמר לו מרן: "הלא 'אין הקב"ה בא בטרוניה עם בריותיו' והתורה אינה מחייבת אדם לעשות דבר התלוי בדעת אחרים. אם כן, כאשר התורה צייתה 'ושננתם לבניך ודברת בס' וכן 'ולמדתם אותם את בניכם לדבר בס', מוכרח להיות שאין הדבר תלוי בדעת אחרים - אם בניו ירצו או לא, אלא שיש בכוחו של האב להביא לכך שבניו יחשקו בלימוד התורה".

המשיך מרן את דבריו ואמר: "ואכן, אליבא דאמת יש לכל אב את הכוח והאפשרות לטעת בלב בניו שאיפה עזה ללימוד התורה הקדושה, וזאת על ידי כך שהוא עצמו יקבע עתים לתורה - חרף היותו טרוד בעסקיו, וכך, כאשר הבנים יראו שהאב קובע עתים ללימוד התורה מתוך הדחק - למרות טרדותיו המרובות, הרי שהדבר ישפיע עליהם לטובה ויכניס בלבם חשק ורצון ללימוד התורה!" ...

ל'סיום', נצטט את דבריו המופלאים של ה"ם של שלמה" (ב"ק סוף פ"א, והדברים נדפסו בדף האחרון של כל מסכתות הש"ס), מהם נמצא כי עריכת סעודה של מצוה לכבודה של תורה בעת סיום מסכת, מסוגלת אף היא

לבנים טובים ומאירים בתורה!

וזה לשון קדשו: "נוהגין לומר אחר סיום כל מסכתא 'רב פפא עם עשרה בניו', שהיו מאירים וגדולים בתורה על ידי שהיה עושה להם סעודה בסיום המסכתא, כי עשיר היה והיה מחזיק לעוסקי תורה, לכך זכה שמזכירין אותו עם עשרה בניו"...

הרי לנו כמה מעלות טובות למקום עלינו לומדי 'אהבת תורה', בעמדנו עתה בחגיגות סיום מסכת פסחים: א. עצם הלימוד של 'אהבת תורה' מסוגל ל'גוטע קינדער' כאשר שמענו מפי הקודש; ב. עריכת הסעודה של מצוה לרגל הסיום - היא גופא מסוגלת ג"כ לבנים 'מאירים וגדולים בתורה'!

מי יתן ונזכה כולנו שנהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו וצאצאי כל בית ישראל, כולנו לומדי תורתו הקדושה ויודעי שמו יתברך, ונזכה לגדל בנים ובני בנים אנשי אמת זרע קודש בה' דבקים, המאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא, אמן כ"ד.

רוצה לאחל "מזל טוב" ע"ג גליונו לחברותא/לאבא/לשווער/לאח/לגיס/לחבר לרגל סיום מסכת פסחים? התקשר: 053-3170764

אַלע מתחילים אַ מְזַל טוֹב!

בהתרגשות רבה ובשמחה גדולה הננו בזה לשגר ברכת "מזל טוב" נאמנה, אל מעלת כבוד ידידנו הנכבדים והנעלים

אלפי לומדי "אהבת תורה" שליט"א בכל רחבי תבל - חדשים גם ישנים, מצטרפים לצד וותיקים, כל אחד ואחד בשמו הטוב יתברך וישתבח

אשר זוכים בימים אלו

להתחיל בלימוד מסכת ראש השנה

בשקידה ובשקיקה, בהתחדשות ובשמחה, ברוך עמל ויגיעה

"אשרי מי שגדל בתורה ועמלו בתורה!"

אַלע מְסִימִים אַ מְזַל טוֹב!

בהתרגשות רבה ובשמחה עצומה הננו בזה לשגר ברכת "מזל טוב" נאמנה, אל מעלת כבוד ידידנו הנכבדים והנעלים

אלפי לומדי "אהבת תורה" שליט"א בכל רחבי תבל לרגל יום שמחת לכם, כאשר הם זוכים לברך על המוגמר

בסיום מסכת פסחים

שנלמד על ידם ברוך עמל ויגיעה במשך כשנה שלימה במהלכה למדו וחזרו, שיננו ונבחנו על כל דפי המסכת

"אשריכם תלמידי חכמים שדברי

תורה חביבים עליכם ביותר!"